

JYVÄSKYLÄN KAUPUNGIN *arviointikertomus 2013*

JYVÄSKYLÄ

Kannen kuva: *Pirjo Ala-Hynnälä*

Sisäsivujen kuvat: Tarkastuslautakunta, *Pirjo Ala-Hynnälä*, Palokan koulukeskus,
© *R.C.Snellman*, Keski-Suomen pelastuslaitos, *Reijo Korhonen*, Jyväskylän vuokra-
asunnot Oy, *Lari Kemiläinen*.

Sisällys

JOHDANTO	5
TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESTEELLISYYDET	7
TILINTARKASTAJA	7
EDELLISEN VUODEN ARVIOINTIKERTOMUKSEN KÄSITTELY	7
TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN VUONNA 2013	8
SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT PALVELUKOKONAISUUS	8
TYÖLLISYYDEN PARANTAMINEN	8
TERVEYSPALVELUT	8
TOIMEENTULOTUKI	9
LASTENSUOJELU	10
NUORISOTAKUU, NUORTEN TYÖLLISTYMINEN JA KOPPARI - HANKE	10
LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTI -KOKONAISUUS	11
VANHUS- JA VAMMAISPALVELUT PALVELUKOKONAISUUS	11
VANHUS- JA VAMMAISPALVELUT	11
KASVUN JA OPPIMISEN PALVELUT PALVELUKOKONAISUUS	12
PALOKAN KOULUKESKUS	13
NUORISOPALVELUT	14
KULTTUURI- JA LIIKUNTAPALVELUT PALVELUKOKONAISUUS	15
LIIKUNTAPALVELUT	15
JYVÄSKYLÄ SINFONIA	16
KULTTUURIPALVELUT	17
KAUPUNKIRAKENNEPALVELUT PALVELUKOKONAISUUS	17
KAUPUNKIRAKENNEPALVELUT	17
RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	18
TAVOITTEET JA NIIDEN TOTEUTUMINEN NIISSÄ KOHTEISSA, JOIHIN EI TEHTY ARVIOINTIKÄYNTIÄ	19
LIIKELAITOKSET	20
KESKI-SUOMEN PELASTUSLAITOS LIIKELAITOS	20
TYÖTERVEYS AALTO LIIKELAITOS	21
ALTEK ALUETEKNIikka LIIKELAITOS	22
TAVOITTEET JA NIIDEN TOTEUTUMINEN MUISSA LIIKELAITOKSISSA	22
TYTÄRYHTIÖT	22
JYVÄSKYLÄN ENERGIA OY	23
JYVÄSKYLÄN VUOKRA-ASUNNOT OY	23
TOTAL KIINTEISTÖPALVELUT OY	24
JYVÄSKYLÄN JÄÄHALLI OY	24

TAVOITTEET JA NIIDEN TOTEUTUMINEN MUISSA TYTÄRYHTIÖISSÄ JA PAVILJONKISÄÄTIÖSSÄ.....	25
MUITA HAVAINTOJA.....	26
INVESTOINTIHANKKEIDEN JA VUOKRAHANKKEIDEN KÄSITTELY LUOTTAMUSHENKILÖELIMISSÄ	26
TAVOITTEIDEN ASETTAMINEN	26
MUUTOSTEN SUUNNITTELU JA TOTEUTTAMINEN	27
PÄÄTÖSVALLAN DELEGOINTI.....	27
PROJEKTIT JA HANKKEET	28
JYVÄSKYLÄN KAUPUNGIN LOGISTIIKKA	28
JOUKKOLIIKENTEN KILPAILUTUS	28
KAUPUNGIN TALOUSTILANNE	29
VAKITUISEN HENKILÖKUNNAN MUUTOS.....	31
KOKONAISARVIO	32
LIITE 1	33

JOHDANTO

Kuntalain mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten.

Tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Tarkastuslautakunnan on huolehdittava kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta.

Tarkastuslautakunnan on hankittava tilintarkastuskertomuksessa tehdystä muistutuksesta asianomaisen selitys sekä kunnanhallituksen lausunto. Valtuusto päättää toimenpiteistä, joihin tarkastuslautakunnan valmistelu, tilintarkastuskertomus ja siinä tehdyt muistutukset antavat aiheutta.

Kuntalain lisäksi tarkastuslautakunnan tehtävistä säädetään Jyväskylän kaupungin hallintosäännössä.

Lautakunta antaa valtuustolle arvionsa valtuuston edellisenä vuonna asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta. Lautakunta tekee ehdotuksen valtuustolle, voidaanko tilinpäätös hyväksyä ja voidaanko vastuuvapaus myöntää tilivelvollisille.

Tarkastuslautakunnan tehtävä päättyy, kun valtuusto on hyväksynyt toimikauden viimeisen tilikauden tilinpäätöksen.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN KOKOONPANO 2013

jäsen

Raimo Kinnunen, pj
Juha Suonperä, vpi
Arja Sahlberg
Caius Forsberg
Kaija Haapsalo
Aila Kruus
Heli Kupari
Tapani Mäki
Erja Elgland
Miguel López
Antti Yli-Tainio
Jukka Juusela
Johanna Karjula

varajäsen

Veli Hemming
Juhana Jacksen
Jaana Latvanen
Timo Kivinen
Anu Tiilikainen-Tervaniemi
Marja-Liisa Tuikkanen
Marjasisko Hirvonen
Eero Paananen
Aaro Eloranta
Satu Simonen
Maija Örnmark
Anu Alenius-Taipalus
Tapani Kalenius

Ulkoisen tarkastuksen resursointi muuttui oleellisesti, kun kaupunginreviisori aloitti työnsä 1.2.2013. Hän toimii tarkastuslautakunnan asioiden valmistelijana ja esittelijänä. Tarkastuslautakunnan sihteerinä on toiminut hallintosihteeriksi Sirkka-Liisa Ala-Mononen 30.9.2013 saakka ja hallintosihteeriksi Raija Laitila 1.10.2013 alkaen.

Vuosi 2013 oli uuden valtuuston ensimmäinen toimintavuosi. Kaupunginvaltuuston 7.1.2013 valitsemassa tarkastuslautakunnassa on 13 jäsentä, joista 11 uutta. Uuden lautakunnan työn alkuvaiheessa tutustuttiin kaupungin organisaatioon ja jaostot tutustuivat omien vastualueidensa lautakuntiin ja niiden alaiseen organisaatioon.

Tarkastuslautakunta on pitänyt 10 kokousta. Näissä kokouksissa lautakunta on tutustunut mm. Jyväskylän Energia osakeyhtiöön, kuullut kaupungin poliittista johtoa, kaupunginjohtajaa ja henkilöstöjohtoa. Talousjohto on ollut kuuluttavana kolme kertaa.

Tarkastuslautakunta on arviointikäyntejä varten jakaantunut kolmeen jaostoon. Jaostojen puheenjohtajat ja vastualueet on esitetty liitteessä 1. Jokaisella jaostolla on ollut 12 arviointikäyntiä tai kokousta. Tarkempi erittely jaostojen arviointikäynneistä on esitetty liitteessä 1. Jaostojen sihteerinä toimii kaupunginreviisori.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESTEELLISYYDET

Merkittiin, että Kaija Haapsalo ei osallistunut Education Facilities Oy:n eikä Paviljonkisäätiötä koskevien asioiden käsittelyyn, Raimo Kinnunen ei osallistunut Jyvä - Parkki Oy:tä koskevien asioiden käsittelyyn, Johanna Karjula ei osallistunut sivistyslautakunnan alaisten asioiden käsittelyyn, Ari Saxberg (vuonna 2014) ei osallistunut Tilapalvelu liikelaitoksen asioiden käsittelyyn, Antti Yli-Tainio ei osallistunut Hämeenkadun kaavaa koskevan asian käsittelyyn ja Caius Forsberg ei osallistunut Jyväskylän Jäähalli Oy:n asioiden käsittelyyn.

TILINTARKASTAJA

Kaupunginvaltuusto valitsi 11.2.2013 Jyväskylän kaupungin tilintarkastusyhteisöksi vuosille 2013 - 2015 BDO Audiator Oy:n. Vastuunalainen tilintarkastaja on Jorma Kesä, JHTT. Tilintarkastustiimiin kuuluvat lisäksi Erkki Ollila, JHTT, Anne Soikkeli ja Tarmo Hartikka. Kaupungin periaatepäätöksen mukaisesti sama tilintarkastusyhteisö valitaan myös konsernin muiden yhteisöjen tilintarkastajaksi.

EDELLISEN VUODEN ARVIOINTIKERTOMUKSEN KÄSITTELY

Vuoden 2012 arviointikertomus käsiteltiin kaupunginvaltuustossa 10.6.2013. Valtuusto merkitsi kertomuksen tiedoksi. Sen jälkeen kaupunginhallitus hankki vastauksia arviointikertomuksessa esitettyihin asioihin ja nämä vastaukset käsiteltiin kaupunginvaltuustossa 30.9.2013. Annetut vastaukset merkittiin tiedoksi.

Ainoa asia, jonka käsittely on edelleenkin kesken, on perusturvapalveluiden johtamista koskeva asia.

Arviointikertomus vuodelta 2012:

”Sisäisen tarkastuksen raportti nostaa esiin vakavia ongelmia Sosiaali- ja terveystieteiden johtamisjärjestelmässä. Näihin on suhtauduttava vakavasti ja ongelmien korjaamiset tulee aloittaa välittömästi.”

Tarkastuspäällikkö on tehnyt selvityksensä v. 2012 ja viime vuonna päätettiin asiaa selvittää vielä ulkopuolisen konsultin avulla. Tämä työ on nyt valmistunut ja päätöksiä selvityksen pohjalta odotetaan kesäkuun 2014 loppuun mennessä. Kokonaisuutena tämä liittyy koko kaupungin johtamisjärjestelmän muutokseen, jota parhaillaan valmistellaan.

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN VUONNA 2013

SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT PALVELUKOKONAISUUS

TYÖLLISYYDEN PARANTAMINEN

Jyväskylän kaupungin työllisyystilanne on suurten kaupunkien huonoin yhdessä Lahden kanssa. Suomen 15 suurimmassa kaupungissa työttömyysaste oli vuoden lopulla keskimäärin 14,4 %, pääkaupunkiseudun ulkopuolisissa kaupungeissa 15,6 % ja Jyväskylässä 17,4 %.

Työllisyyspalveluiden kokonaisuutta hoidetaan Sosiaali- ja terveystieteiden palvelukokonaisuudessa johdon tukipalveluissa. Tavoite vuodelle 2013 oli:

”Työllisyyspalveluiden ja kuntakokeilun keskeisenä tavoitteena on eri tavoilla työllistää ja aktivoida yli 500 päivää työttömänä olleita niin, että vuoden 2012 aktivointitasoa nostetaan 300 henkilöllä.

Ja toteutuma oli: *”Vaikka työttömien aktivointi on lisääntynyt kokonaisuudessaan vuoden 2013 aikana noin 700 henkilöllä (noin 20 %), ei 500 päivää työttömänä olleiden aktivointi ole kehittynyt asetetun tavoitteen (300 henkilöä) mukaisesti.”*

Pyydettyä selvityksenä saatiin jälkikäteen tieto, että aktivoitujen pitkäaikaisyöttömien määrä on pysynyt ennallaan ja lisäys on kohdistunut nuorisotyöttömiin.

Työllisyystilanne on vaikea, mutta tarkastuslautakunnan mielestä olisi kuitenkin perusteltua kertoa syitä sille, miksi tavoite ei toteutunut. Työllisyystilanteen parantamiseen on perustettu erillisiä projekteja, viimeksi tavoitteessakin mainittu kuntakokeilu.

Tarkastuslautakunta kysyy kuinka moni yli 500 päivää työttömänä olleista pääsi aktivointitoimenpiteiden piiriin ja työllistyi? Lisäksi lautakunta kysyy mistä johtuu, että asetettua tavoitetta ei saavutettu? Kuinka moneen nuorisotyöttömään aktivointitoimet kohdistuivat?

TERVEYSPALVELUT

Tarkastuslautakunta teki arviointikäynnin terveystieteiden palveluissa avosairaanhoidon ja terveyskeskussairaalan toimintaan.

Valtakunnallisten tilastojen mukaan Jyväskylässä omat terveystieteiden palvelut käyttävät rahaa keskimääräistä enemmän per asukas kun taas erikoissairanhoidon kustannukset ovat keskimääräistä pienempiä per asukas kuin muissa suurissa kunnissa (10 suurinta). Tämä voidaan tulkita niin, että Jyväskylässä hoidon porrastus toimii ja asiakkaita ei tarvitse lähettää erikoissairanhoidon vain sen takia, että omat palvelut eivät toimi.

Nopean kotiutumisen malli on otettu käyttöön terveyskeskussairaalan Kyllön osastolla yksi. Sitä laajennetaan muille osastoille vuonna 2014. Malli on osoittautunut toimivaksi ja on herättänyt kiinnostusta laajemminkin.

Sairaalan omien tilastojen mukaan asiakkaiden kierto on hyvää, ts. potilaat eivät ole terveyskeskussairaaloissa pitkäaikaishoidossa.

Kyllön peruskorjatut tilat saavat henkilöstöltä kiitosta. Tähän vaikuttaa suuresti se, että henkilökunta sai olla uusien tilojen suunnittelussa mukana.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen tavoitteet ja niiden toteutuminen on esitetty Tilinpäätös 2013 kirjan sivuilla 83 – 84. Terveyspalvelujen tavoitteet on asetettu eri tavalla kuin mitä niihin on vastattu. Toteutumisen arviointi on siksi vaikeaa. Näyttää kuitenkin siltä, että tavoite 2, hoitotakuun toteutuminen on pystytty hoitamaan määräajassa lukuun ottamatta puheterapiaa, jossa viive on keskimäärin 2-3 viikkoa yli tavoiteajan. Välitön yhteydensaanti avosairaanhoidon puhelimella toteutuu vain 69 - prosenttisesti (sisältää takaisinsoitot). Suun terveydenhuollossa prosentti on 83 %. Hoitotakuun mukaan yhteys on saatava välittömästi.

Tarkastuslautakunta kysyy, miten terveyspalvelut järjestävät toimintansa niin, että päästään hoitotakuun edellyttämään hoitoon pääsyyn puheterapiassa ja välittömään yhteyteen myös puhelinpalveluissa.

Tavoitteen 4 osalta tarkastuslautakunta pitää hyvänä sitä, että terveyspalveluissa kehitetään aktiivisesti uusia toimintamalleja. Toimintakertomuksessa on lueteltu hyviä esimerkkejä toteutuneista malleista, mutta ei kuitenkaan kerrota, miten tavoite on toteutunut muissa kuin mainituissa palveluyksiköissä.

TOIMEENTULOTUKI

Toimeentulotukea sai viime vuonna 8 417 kotitaloutta, mikä oli 3,6 % enemmän kuin edellisenä vuonna (2012 määrä oli 8 121). Toimeentulotukihakemusten käsittelyssä päästiin palvelutakuun edellyttämään käsittelyaikaan.

Toimeentulotukihakemus pitää käsitellä 7 työpäivän kuluessa. Toimeentulotuen maksatuksessa on toimintaa tehostamalla saatu aikaan myönteistä kehitystä hakemusten käsittelyn sujuvuudessa ja käsittelyaikojen hallinnassa.

Toimeentulotuen menoihin oli varattu tarkastusvuodelle 22 ME, josta 1 ME on kohdistettu harkinnanvaraiseen toimeentulotukeen. Määräraha riitti vuonna 2013.

Opiskelijoita toimeentulotuen saajissa on noin 1 800. Noin 400 heistä on sellaisia, jotka eivät saa opintotukea. Lisääntyvä joukko on niitä, joilla on luottohäiriömerkintä, jolloin he eivät saa opintolainaa. Nouseva ryhmä on nuoret, tulottomat alle 25 vuotiaat (noin 500 vuodessa).

Vanhuksia toimeentulotuen saajissa on vain noin 2 prosenttia. Työttömiä hakijoiden joukossa on noin 2 000.

Toimeentulotuen osalta sitovana tavoitteena oli, että toimeentulotukea saa alle 10 prosenttia kaupungin väestöstä. Tämä tavoite toteutui, toimeentulotukea saavia oli 9,6 %.

LASTENSUOJELU

Lastensuojelun kokonaisuuteen kuuluvat lastensuojelun sosiaalityö, lapsiperheiden tukipalvelut, lastensuojelun erityispalvelut ja nuorisokodit. Lisäksi poliisin kanssa yhteinen sosiaalipäivystys hoidetaan lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden toimesta.

Tarkastuslautakunta on perehtynyt lastensuojelun tilanteeseen Jyväskylässä. Tilanne on samankaltainen kuin vertailukaupungeissakin (10 suurinta). Lastensuojelun tarve kasvaa koko ajan.

Lastensuojelussa on saavutettu taloudellisia säästöjä oman toiminnan lisäämisellä (Palokan nuorisokoti).

Valtuustoon nähden sitovana tavoitteena lastensuojelussa oli hoitaa lyhytkestoista laitossijoituksista yli 90 prosenttia omissa nuorisokodeissa. Tämä tavoite toteutui.

Lastensuojelun avohuollon asiakasmäärä oli 2 970 ja määrä kasvoi 8 prosenttia edellisestä vuodesta (2 750). Lastensuojeluilmoitusten osalta palvelutakuuseen päästiin vuoden lopussa. Lastensuojelutarpeen selvityksistä n. 35 % valmistui myöhässä eikä palvelutakuu siltä osin toteutunut. Sosiaalipäivystyksen tehtävämäärät (1 363) kasvoivat 28,6 % edellisestä vuodesta (1 060).

Tarkastuslautakunta kysyy, miten perusturvalautakunta toteuttaa palvelutakuun myös lastensuojelutarpeen selvityksissä?

NUORISOTAKUU, NUORTEN TYÖLLISTYMINEN JA KOPPARI - HANKE

Hankkeen virallinen nimi on ”Koppari- koko ikäluokan parhaaksi –hanke”. Tavoitteena on vahvistaa ja selkeyttää Jyväskylän seudun nuorten ohjauksen yhteistoimintaverkoston toimintaa. Lisäksi tavoitteena oli mallintaa, kuinka kerätään ajantasaista tietoa nuorista, jotka jäävät ilman toisen asteen opiskelupaikkaa tai keskeyttävät opintonsa.

Hankkeen vastuutahona on Jyväskylän koulutuskuntayhtymä. Tavoitteena on lähentää perusopetuksen (kaupunki) ja toisen asteen opetuksen (koulutuskuntayhtymä) nivelvaiheen toimintaa kaupungin ja kuntayhtymän välillä.

Tarkastuslautakunta kysyi nuorisotakuun toteutumisesta. Todettiin, että tavoitteet eivät vielä täyty.

Tällä hetkellä moni nuori joutuu kiertämään kolmiossa, jonka muodostavat sosiaalitoimisto, työvoimatoimisto ja KELA. Miten voisimme lisätä yhteistyötä näiden toimijoiden välillä, niin että nuori saisi mahdollisimman paljon palvelunsa yhdestä paikasta?

Onko kaupunki tehnyt riittävästi, jotta saataisiin nimenomaan nuorille työpaikkoja? Työttömistä nuorista (Jyväskylässä noin 3 400 nuorta) kahdella kolmasosalla on ammatillinen koulutus. Miten pystyttäisiin motivoimaan näitä nuoria, jotka ovat jo hankkineet koulutuksen eivätkä silti saa työtä?

LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTI -KOKONAISUUS

Tarkastuslautakunta on perehtynyt toimintavuotensa aikana nuorisopalveluihin, toimeentulotukeen, lastensuojeluun ja Koppari-hankkeeseen.

Kaikissa näissä on noussut esiin riski, että osa nuorista on vaarassa syrjäytyä. Kaikki edellä mainitut tekevät hyvää työtä, mutta lautakunnalle on jäänyt epäselväksi, miten kokonaisuus hallitaan vai hallitaanko.

Jää vaikutelma, että kukaan ei tavoita niitä vaikeimmassa asemassa olevia nuoria, jotka eniten apua tarvitsevat. Huolestuttavana lukuna lautakunta pitää sitä, että kun toimeentulotuen myöntämisen jälkeen nuorille varataan ai-koja sosiaalityöntekijöille, noin kaksi kolmasosaa jättää tulematta varatulle ajalle.

Lasten ja nuorten hyvinvointi on asiana erittäin merkittävä paitsi taloudellisesti myös yhteiskunnallisesti. Sen vuoksi tarkastuslautakunta kysyykin, voisiko syrjäytymisvaarassa olevien lasten ja nuorten asioita tarkastella ja käsitellä laajemmin, palvelukokonaisuuksien rajat ylittäen eri yhteistyöorganisaatioiden kanssa?

Tarkastuslautakunta esittää, että vuoden 2014 aikana Jyväskylässä kiinnitetään erityistä huomiota syrjäytymisvaarassa olevien nuorten löytämiseen ja sovitaan tarvittavista toimenpiteistä nuorten auttamiseksi. Lautakunta kehottaa parantamaan koordinaatiota yli palvelukokonaisuuksien ja organisaatioiden rajojen. Tavoitteena on tavoittaa eniten avun tarpeessa olevat nuoret.

VANHUS- JA VAMMAISPALVELUT PALVELUKOKONAISUUS

VANHUS- JA VAMMAISPALVELUT

Vanhus- ja vammaispalvelujen talous on toteutunut hyvin. Nettomenot jäivät noin 3,5 ME alle muutetun talousarvion. Osa tästä selittyy sillä, että talousarviossa oli varauduttu palkkaamaan lisää hoitajia vanhuspalvelulakiin perustuen. Vanhuspalvelulakiin ei sitten tullutkaan sitovia henkilöstömitoitusta koskevia määräyksiä, joten näitä hoitajia ei tarvinnut palkata.

Vanhus- ja vammaispalvelujen tavoitteet ja niiden toteutuminen on esitetty Tilinpäätös 2013 kirjan sivuilla 84 - 85. Tavoitteet ovat toteutuneet epätasaisesti.

Tavoite 3: ”Yli 75-vuotiaista on vuoden aikana 3,8 % omaishoidon piirissä, 25 % kotihoidon piirissä ja ympärivuorokautisessa hoidossa on enintään 10 %.”

Toteutuma: ”Yli 75-vuotiaista 4,3 % oli omaishoidon tuen piirissä, 19 % kotihoidon piirissä ja ympärivuorokautisessa hoidossa 10,3 %.”

Tavoitteesta toteutui vain omaishoidon tukea koskeva osa, muut osat eivät toteutuneet.

Hoitoketjua koskevan tavoitteen (tavoite 4) määrittely ja toteutuminen eivät kohtaa, koska toteutumassa on käytetty eri lukuja kuin tavoitteessa. Tarkastuslautakunta edellyttää, että tavoite ja toteutuma esitetään samoilla kriteereillä.

Tavoite 5 mukaista henkilöstömäärää ei ole pystytty vähentämään tavoitteen mukaisesti. Tavoite oli vähentää henkilömäärä 1 125 henkilöön, mutta vuoden lopussa henkilöstöä oli 1 144.

Tavoitteet 1 (terveyttä ja hyvinvointia edistävät kotikäynnit), 2 (palvelutarpeen arviointi) ja 6 (omaishoidon tuen maksaminen) on saavutettu.

Kotipalvelussa on toteutettu eräillä alueilla kilpailutettu palvelun ulkoistaminen. Kokemukset ovat olleet hyviä ja kaupunki on säästänyt kustannuksia. On ollut myös havaittavissa, että omakin toiminta tehostuu, kun vertailu ulkopuoliseen palvelun tuottajaan vaikuttaa toimintaan.

KASVUN JA OPPIMISEN PALVELUT PALVELUKOKONAISUUS

Tarkastuslautakunta tutustui kokonaisuutena sivistyslautakunnan alaiseen organisaatioon. Siihen kuuluvat vastuualueina varhaiskasvatus, perusopetus ja johdon tukipalvelut. Sekä varhaiskasvatus- että perusopetuspalvelut on jaettu kolmeen suuralueeseen, jotka ovat rajoiltaan samat.

Kasvun ja oppimisen palvelut palvelukokonaisuuden tavoitteet ja niiden toteutuminen on esitetty Tilinpäätös 2013 kirjan sivuilla 85 - 86.

Ensimmäisen tavoitteen (vuosiviikkotunnit 1,96 vvh/oppilas) toteutumisen arviointi on vaikeaa, koska Kuntaliiton laskentamalli on muuttunut kesken lukuvuoden. Jälkikäteen pyydetyn vertailukelpoisen luvun mukaan tavoite on toteutunut vanhalla tavalla laskettuna.

Tavoitteet kaksi ja kolme käsittelevät opetusryhmien kokoa. Tavoite kaksi (vuosiluokat 1- 6, keskikoko 17,5 oppilasta) ei toteutunut, mutta tavoite kolme (vuosiluokat 7-9, keskikoko 18,0 oppilasta) toteutui. Tarkastuslautakunnan mielestä opetusryhmien keskikoon ilmoittaminen laskennallisena ei kerro todellisesta tilanteesta kouluissa. Lautakunta esittää, että jatkossa esitettäisiin keskikoon lisäksi myös luokkakokojen vaihteluväli (suurin – pienin)

Pyydettyä lisätietona tarkastuslautakunta sai luokkakokojen vaihteluvälin vuonna 2013:

Alakoulut: pienin ryhmä 7 oppilasta, suurin 31 oppilasta
Yläkoulut: pienin ryhmä 17 oppilasta, suurin 26 oppilasta

Tavoite kuusi ei toteutunut, kaikki eivät saaneet peruskoulun päättötodistusta. Ikäluokan koko oli 1 177 oppilasta ja heistä 12 jäi ilman päättötodistusta.

PALOKAN KOULUKESKUS

Tarkastuslautakunta tutustui Palokan uuteen koulukeskukseen. Palokassa on uudet hienot tilat. Henkilökunta oli tyytyväinen, että olivat saaneet olla mukana suunnitteluvaiheessa. Tällä voi olla myös merkittäviä taloudellisia vaikutuksia.

Opiksi otettavaa on uudentyyppinen tilaratkaisu, jossa ruokala toimii samalla myös juhlasalina eli ruokalaan on mahdollista tehdä näyttämö. Tämä mahdollistaa sen, että liikuntasalia ei tarvitse aina kunnostaa erikseen juhlaikäyttöön ja näin liikuntavuorot voivat jatkua koko ajan.

Hyvää on myös yhteistyö kirjaston ja kansalaisopiston kanssa.

Keskustelussa esitettiin myös kommenttina, onko mahdollista tehostaa oppikirjojen käyttöä sisällyttämällä oppikirjat kirjastotoimen lainattavaan kokoelmaan, jolloin mahdollisuus jakaa kirjoja koulujen kesken saattaisi kasvaa.

Koululla koetaan ongelmaksi se, että koulukuraattori ei aina saa haluamiaan tietoja jonkun lapsen asioista. On ymmärrettävää, että salassa pidettävät tiedot eivät ole saatavissa, mutta koulun puolella koetaan, että on vaikea tehdä kokonaisvaltaista työtä lapsen auttamiseksi, jos koululla ei tiedetä, mitä muut toimijat lapsen kanssa tekevät. Konkreettisenä esimerkkinä tästä nousi esiin lastensuojeluilmoituksen teko. Kun koulu tekee lastensuojeluilmoituksen, se ei saa tietoa edes siitä, onko ilmoitus tullut perille. Näin ääritapauksessa koulu tekee useamman ilmoituksen samasta lapsesta. Keskusteluissa tuli esille, että parannuksen tähän voisi tuoda sähköinen ilmoitusmenettely, jolloin järjestelmä automaattisesti kertoisi, että ilmoitus on vastaanotettu.

Tarkastuslautakunta kysyy, onko mahdollista ottaa Jyväskylässä käyttöön sähköinen ilmoitusmenettely lastensuojeluilmoituksissa ainakin silloin, kun ilmoittaja on toinen viranomainen (koulu, päiväkotitms.) tai muu julkinen toimija.

NUORISOPALVELUT

Nuorisopalvelut on siirretty uuden organisaation myötä kulttuuri- ja liikunta-palveluista perusopetuspalvelujen alaisuuteen.

Nuorisopalvelut on saanut hyvin uusia tiloja käyttöönsä. Nuorisotila Veturitalit on vetänyt hyvin nuoria ensimmäisen toimintavuotensa aikana. Korpilahden nuorisoverstas sai uudet toimivat tilat.

Nuorisopalvelut yrittää tavoittaa nuoria myös internetin ja sosiaalisen median kautta.

Kaupungissa tehdään myös etsivää nuorisotyötä, jolla yritetään tavoittaa syrjäytymisvaarassa olevia nuoria.

Nuorisopalveluiden tavoitteet ja niiden toteutuminen on esitetty Tilinpäätös 2013 kirjan sivulla 85. Tavoitteena oli 70 000 nuorta kävijää nuorisopalveluissa. Toteutui 58 000. Syyksi on esitetty nuorisotiloissa ennalta arvaamaton käyttökatos Keltinmäen tiloissa, katkos Tikkakosken tilojen käytössä ja uuteen tilaan siirtyminen Korpilahdella.

Toisena tavoitteena oli saada 25 prosenttia 13-18 vuotiaista käyttämään nuorisopalveluja, toteutunut luku oli 17,5 %.

KULTTUURI- JA LIIKUNTAPALVELUT PALVELUKOKONAISUUS

LIKUNTAPALVELUT

Tarkastuslautakunta tutustui kaupungin liikuntapalveluihin. Kaupunkilaisilla on käytössään 87 sisäliikuntapaikkaa ja 15 liikuntapuistoa. Liikuntapalvelut on tehostanut toimintaansa viime vuosina mm. henkilöstökuluja vähentämällä.

Tarkastuslautakunta pitää uimahallien osalta erikoisena, että vuokra peritään eri tavoilla eri halleissa. AaltoAlvarissa peritään vain pääomavuokraa, jolloin liikuntapalvelut vastaavat kokonaan käyttökustannuksista. Samalla he pääsevät myös itse vaikuttamaan kustannustasoon. Wellamossa taas peritään kokonaisvuokraa, joka sisältää sekä pääoman että käyttökustannukset. Siellä liikuntapalvelut eivät pääse samalla tavalla vaikuttamaan käyttökustannuksiin eivätkä välttämättä tiedä niiden muodostumisesta.

Tarkastuslautakunta kysyy miksi vuokranperinnässä on erilaiset käytännöt? Tarkastuslautakunta esittää uimahallien vuokran perusteiden selvittämistä ja yhdenmukaisen käytännön käyttöönottoa.

Lautakunta pitää hyvänä asiana Seniorikorttia. Se myönnetään 65 vuotta täyttäneille. Kortti on voimassa vuoden kerrallaan. Se käy uimahalliin, kuntosalille, Graniittiin ja Monitoimitalolle. Vuoden 2014 alusta on vielä tarkistettu kortin myöntämisen ikärajaa ja hintaa.

Uimahallien kävijämäärät alkoivat vuonna 2013 jo lähestyä peruskorjausta edeltäviä määriä. Alkuvuonna Aalto Alvarin avautumisen jälkeen keväällä näytti aluksi, että kävijämäärät ovat laskussa, mutta loppuvuonna on jo selvää nousua, joulukuussa oltiin jo samalla tasolla kuin ennen peruskorjausta.

Liikuntapalveluiden tulot olivat yhteensä 5,3 ME vuonna 2013 (TA 2013 oli 4,1 ME). Uimahallien osuus siitä on 2,055 ME.

Suuri osa sisäliikunnasta toteutetaan koulujen liikuntasaleissa. Käyttäjien kannalta vastuukysymykset eivät ole aina selvät. Tilat omistaa Tilapalvelu liikelaitos, niitä käyttää ko. koulu. Osan liikuntasalissa olevista varusteista saattaa omistaa liikuntapalvelu ja tilojen kunnossapito ja siivous on ulkoistettu yksityiselle toimijalle. Näin ollen käyttäjän on joskus vaikea tietää, mitä kautta asioita hoidetaan.

Tarkastuslautakunta ehdottaa, että koulujen liikuntasalien ja niiden varusteiden osalta otetaan käyttöön vastuunjakotaulukko, jossa irtaimistoa myöten listataan vastuullinen taho. Tämä taulukko tiedotetaan sitten kaikille salien käyttäjille.

Kaupungissa on jatkuvasti pulaa sisäliikuntapaikoista. Lajien kirjo kasvaa ja paineet kaikkia sisäliikuntapaikkoja kohtaan kasvavat. Lyseon liikuntasali on

poistunut käytöstä ja jollain aikavälillä Monitoimitalolla tarvitaan laaja peruskorjaus.

Lautakunta on kuullut toiminnasta vastaavia virkamiehiä ja kysyy, voisivatko kaupunki ja kaupunkikonserniin kuuluva Jyväskylän koulutuskuntayhtymä tehdä enemmän yhteistyötä sisäliikuntapaikkojen käytön suhteen. Kuntayhtymällä on lukuisia sisäliikuntasaleja hyvällä paikalla Jyväskylässä, mutta niiden käyttö on kaupungin urheiluseuroille huomattavan kallista.

Lautakunta kysyykin, mitä voitaisiin tehdä, että kaikki kaupungin julkisessa omistuksessa olevat sisäliikuntapaikat olisivat kaupungissa toimivien urheiluseurojen käytössä samoilla ehdoilla.

Jyväskylän kaupunki tekee hyvää yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa. Esimerkkinä ovat sopimukset, joita on tehty urheiluseurojen kanssa jonkun liikuntapaikan valvonnasta ja/tai kunnossapidosta. Saadun selvityksen mukaan tämä malli on kaupungille edullinen.

Liikuntapalvelujen tavoitteet ja niiden toteutuminen on esitetty Tilinpäätös 2013 kirjan sivulla 87. Tavoitteet ovat toteutuneet.

JYVÄSKYLÄ SINFONIA

Tarkastuslautakunta tutustui Jyväskylän Sinfonian toimintaan. Sinfonian johdossa on tapahtunut suuria muutoksia. Pitkäaikainen intendentti on jäänyt eläkkeelle ja uusi intendentti aloitti syyskuun alussa 2013. Myös ylikapellimestari on vaihtunut, uusi aloitti vuoden 2014 alussa.

Jyväskylän Sinfoniassa koetaan säästöjen uhkaavan toimintaa. Näin on, koska orkesterin menoista 80 prosenttia menee palkkoihin ja 10 prosenttia tilakustannuksiin. Jos vaaditaan säästöjä, joudutaan henkilökuntaa eli soittajia vähentämään.

Orkesteri saa erillistä valtionosuutta. Valtionosuus perustuu henkilötyövuosiin. Näin ollen henkilöstön vähentäminen ei ole suoraan säästökeino, koska se vaikuttaa myös tulopuoleen.

Sinfonian konserttien täyttöaste on ollut erittäin hyvä, noin 90 prosenttia. Konserttien järjestämistä vaikeuttaa esiintymistilojen puute. Sinfonian sijoittuminen hajanaisesti useisiin tiloihin aiheuttaa Sinfonian oman arvion mukaan tällä hetkellä vuosittain noin 100 000 euron arvosta ylimääräistä työtä. Sinfoniolla on mahdollisuus käyttää esimerkiksi kaupunginteatteritalon tiloja kerran viikossa.

Jyväskylä Sinfonian tavoitteet ja niiden toteutuminen on esitetty Tilinpäätös 2013 kirjan sivulla 87. Tavoitteet ovat toteutuneet.

KULTTUURIPALVELUT

Lautakunta tutustui yleisesti kulttuuripalveluihin.

Kulttuuripalvelut pyrkii tavoittamaan kaikenikäisiä kaupunkilaisia. Tätä varten järjestetään kulttuurisuunnistuksia, jossa tutustutetaan asukkaita kaupunkimme kulttuurikohteisiin. Tässä yhdistyy hyvällä tavalla liikunta ja kulttuuri. Lisäksi järjestetään kulttuuriluotsitoimintaa, jossa kuka tahansa voi pyytää kulttuuriluotsin kaverikseen mennessään konserttiin, museoon tai mihin tahansa kulttuuritapahtumaan. Kuvataidekoulu tähtää pitemmälle oman taiteen ja kulttuurin luomiseen.

Kirjaston osalta keskustelussa tuli esiin tilanne, että kirjastolla on hyviä koontumistiloja, mutta niitä ei ulkopuolinen voi enää käyttää viikonloppuna, vaikka olisi valmis maksamaan vuokran. Selityksenä tähän oli, että kirjasto ei halua antaa omaa henkilökuntaansa viikonlopun työvuoroihin.

Lautakunta ehdottaa tilojen käytön laajentamista ulkopuolisille, jos se ei aiheuta kaupungille kustannuksia, vaan ulkopuolinen taho on valmis maksamaan ne.

Kulttuuripalveluiden tavoitteet ja niiden toteutuminen on esitetty Tilinpäätös 2013 kirjan sivulla 86. Tavoitteet yksi (päivähoidon ja peruskoulun kulttuuritarjonta) ja kaksi (julkiset lastenkulttuuritilaisuudet) ovat toteutuneet, mutta tavoite kolme (Kuvataidekoulun opetus ja oppilaiden määrä) ei ole toteutunut.

KAUPUNKIRAKENNEPALVELUT PALVELUKOKONAISUUS

KAUPUNKIRAKENNEPALVELUT

Tarkastuslautakunta on perehtynyt monipuolisesti kaupunkirakennelautakunnan alaisiin palveluihin. Erikseen aiheena ovat olleet kaavoitus ja KymppiR, liikenne- ja viheralueet.

Tarkastuslautakunta katsoo, että päätös jalkakäytävien talvikunnossapidon lopettamisesta oli valmisteltu puutteellisesti. Siinä ei ollut otettu huomioon erilaisia olosuhteita kaupungin eri puolilla ja aikataulu sen toteuttamiseen oli epärealistinen. Valtuuston talousarviopäätös ei ole laillisesti päätös toiminnan muuttamisesta ja siksi asia jouduttiin viemään uudelleen lautakunnan käsittelyyn, jolloin se peruttiin. Puutteellinen valmistelu aiheutti tarpeetonta hämmennystä kaupunkilaisten keskuudessa.

Myös Hämeenkadun kaavan valmistelussa on ollut puutteita. Merkittävällä kulttuurihistoriallisella alueella tapahtuvan kaavoituksen yhteydessä kaupunkilaisia tulisi kuulla etukäteen rakennusten massoitukseen ja käytettävien materiaalien osalta. Ilman tällaisia reunaehtoja järjestetyn arkkitehtikilpailun tu-

loksena syntynyt kaavaluonnos sai laajaa vastustusta ja sitä jouduttiin merkittävästi muuttamaan. Jatkossa vastaavissa kaavoissa tulisi kuntalaisten kuuleminen tehdä ajoissa.

Vertailun vuoksi lautakunta nostaa esiin Kankaan alueen kaavan valmistelun, jossa kaupunkilaisia on kuultu useaan kertaan. Lautakunta pitää tärkeänä kaupunkilaisten yhdenvertaista kohtelua kaavoituksia suunniteltaessa ja kuulemistilaisuuksia järjestettäessä.

Lautakunta toteaa, että kaupunkirakennepalveluissa on hyvällä tavalla mietitty työajan käyttöä esim. kokousten osalta. Kokouksille on sovittu selkeästi myös kestoajat etukäteen eikä vain aloitusaikaa. Tämä on lautakunnan käsityksen mukaan selvästi tehostanut työajan käyttöä.

Lautakunnan mielestä kaikissa palvelukokonaisuuksissa on tarpeen joskus pysähtyä miettimään, mitkä kokoukset ovat todella tarpeellisia ja voitaisiinko osasta säännöllisesti toistuvista kokouksista luopua, niiden toistuvuutta harventaa ja kestoja lyhentää.

Tarkastuslautakunta esittää, että kaikilla palvelualueilla mietittäisiin työajan käytön tehostamista kaupunkirakennepalveluiden esimerkin mukaisesti.

Kaupunkirakennepalvelujen tavoitteet ja niiden toteutuminen on esitetty Tilinpäätös 2013 kirjan sivuilla 88 – 89. Lautakunta toteaa, että kaupungin tonttivaranto on kunnossa. Muutenkin tavoitteet on saavutettu hyvin.

Henkilövahinkoihin liittyvä tavoite on asetettu pitemmälle ajanjaksolle ja sen toteutuminen ei riipu vain kaupungin toimenpiteistä.

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Painopisteenä keskustelussa olivat rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun kysymykset. Uudisrakennusten rakennuslupien määrä on pienentynyt, mutta vastaavasti korjausrakentamisen nousut. Rakennusvalvonta toimii paljon myös lupaviranomaisena. Nykyisin myönnetään paljon lupia mm. ilmalämpöpumppuihin, maalämpöön yms. energian tuottamisen uusiin muotoihin.

Rakennus- ja ympäristölautakunnan valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja niiden toteutuminen on esitelty Tilinpäätös 2013 kirjan sivulla 90. Tavoitteet ovat toteutuneet pääsääntöisesti hyvin. Ainoastaan ympäristöterveydenhuollon tarkastuskäyntien määrät jäivät selvästi alle tavoitteen. Tehtyjen kyselyjen mukaan kaupunkilaisten tyytyväisyys supistuneisiin palveluihin on ollut odotettua parempaa.

TAVOITTEET JA NIIDEN TOTEUTUMINEN NIISSÄ KOHTEISSA, JOIHIN EI TEHTY ARVIOINTIKÄYNTIÄ

Tarkastuslautakunta on tutustunut Kuntalain edellyttämällä tavalla myös niiden palveluiden tavoitteisiin, joihin ei tehty arviointikäyntiä. Seuraavassa on lyhyt yhteenveto tavoitteista ja niiden toteutumisesta.

Varhaiskasvatus. Tavoitteet ja niiden toteutuminen on esitetty Tilinpäätös 2013 kirjan sivuilla 85 – 86. Kaikki kolme tavoitetta (kunnallisissa palveluissa olevien lasten määrä, yksityisten palvelujen piirissä olevien lasten määrä ja lakisääteisen kotihoidontuen piirissä olevien lasten määrä) toteutuivat.

Jyväskylän kansalaisopisto. Tavoitteet ja niiden toteutuminen on esitetty sivulla 86. Tavoitteet (valtionosuuteen oikeuttava opetus ja kurssilaisten määrä valtionosuuteen oikeuttavassa koulutuksessa) eivät toteutuneet.

Kirjastopalvelut. Tavoitteet ja niiden toteutuminen on esitetty sivulla 86. Kaksi ensimmäistä tavoitetta (kirjaston aukiolotunnit ja käyntien määrä) eivät toteutuneet. Kolmas tavoite (aineiston hankinta) toteutui.

Museopalvelut. Tavoitteet ja niiden toteutuminen on esitetty sivulla 87. Molemmat tavoitteet (aukiolotunnit ja kävijämäärä) toteutuivat.

Kaupunginteatteri. Tavoitteet ja niiden toteutuminen on esitetty sivuilla 87 – 88. Kaikki kolme tavoitetta (tuotantojen määrä, kävijämäärä ja täyttöaste) toteutuivat.

LIKELAITOKSET

Liikelaitoksista lautakunta arvioi Keski-Suomen Pelastuslaitos liikelaitosta, Työterveys Aalto liikelaitosta ja Altek aluetekniikka liikelaitosta.

KESKI-SUOMEN PELASTUSLAITOS LIKELAITOS

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että Pelastuslaitoksen palveluverkkoa ei ole tarkasteltu uudelleen uuden kunnan aloittamisen jälkeen. Suurin osa vanhojen kuntien alueella toimineista paloasemista on edelleen toiminnassa. Erityisesti kiinnittää huomiota Säynätsalon - Muuramen ja Sepälän - Palokan asemien sijainti lähellä toisiaan. Vaikka toiminta on osittain VPK-pohjaista ja osittain sivutoimista, maksaa Pelastuslaitos kaikkien asemien vuokrat.

Pelastuslaitoksen hallinto on jäänyt osittain uudistamatta uuden kunnan syntymisen jälkeen. Osa esimiestason nimikkeellä olevista tekee asiantuntijatehtäviä, ja siksi jää vaikutelma, että kaikkea ei ole tehty hallinnon tehostamiseksi.

Tarkastuslautakunta esittää, että Pelastuslaitoksen hallinto arvioidaan uudelleen tarvittaessa ulkopuolisen asiantuntijan avulla. Myös paloasemien määrä ja sijainti tulee ottaa tarkasteluun.

Ensihoidon siirto sairaanhoitopiiriin vastuulle 1.1.2013 on nostanut ensihoidon kustannuksia kunnille Keski-Suomessa. Jyväskylälle ensihoito maksoi

1,2 ME enemmän kuin edellisenä vuonna. Muutos johtuu osaltaan siitä, että nyt kustannuksia tasataan maakunnan sisällä ja se aiheuttaa Jyväskylälle lisäkustannuksia. Kalustoa on lisätty, jotta pysytään tiukoissa aikavaatimuksissa.

Pelastuslaitos toteuttaa Keski-Suomen ensihoidosta 70 prosenttia ja ensivastetoiminnan kokonaan. Pelastuslaitos on omalta osaltaan toteuttanut ensihoitopalvelun arvioitua halvemmalla.

Taloudellisesti Pelastuslaitos liikelaitos täytti viime vuonna asetetut taloudelliset tavoitteet. Liikelaitos tekee reilun 500 000 euroa ylijäämäisen tuloksen. Talousarviossa tulos oli 1ME tappiollinen.

Pelastuslaitoksen tavoitteet ja niiden toteutuma on esitetty Tilinpäätös 2013 kirjan sivuilla 93 - 94. Pelastustoiminnan osalta tavoitteet on asetettu selkeästi ja täsmällisesti ja ne ovat helposti mitattavissa.

Pelastustoiminnan riskiluokat määräytyvät sen mukaan, miten paljon ihmisiä asuu yhdellä neliökilometrillä. Alue, jossa on eniten ihmisiä pienellä alueella, muodostaa riskiluokan 1. Esimerkiksi keskustan ruutukaava-alue on kerrostaloineen tyypillisesti 1. riskiluokan aluetta.

Yhteenvedona Pelastuslaitoksen pelastustoiminnan tavoitteista ja niiden toteutumisesta voidaan todeta, että tavoitteet saavutettiin hyvin riskiluokissa 2 - 4, mutta riskiluokassa 1 jäätin selvästi tavoitteesta.

Ensimmäisen riskiluokan (eli siis alueen, jossa asuu eniten ihmisiä neliökilometriä kohti) tavoite oli, että ensimmäinen yksikkö saavuttaa kohteen kiireellisissä tehtävissä kuudessa minuutissa ja tehokas pelastustoiminta alkaa 11 minuutissa. Ja sitten lopullinen tavoite on, että edellä esitetystä toteutuu 50 prosenttia. Ensimmäisessä riskiluokassa nämä tavoitteet eivät toteutuneet.

Tarkastuslautakunta kysyy, mitä pelastuslaitos liikelaitos tekee, että 1. riskiluokan alueella tavoitteet saavutetaan?

TYÖTERVEYS AALTO LIIKELAITOS

Työterveys Aalto liikelaitos on ollut suurten muutosten keskellä. Toimintamallia on muutettu kaupunkikonsernin ostamien palvelujen osalta sairaanhoidosta ennalta ehkäisevään työterveyshuoltoon. Uuden johdon avulla on löydetty uusia taloudellisia tapoja toimia.

Talouden näkökulmasta katsottuna liikelaitos tekee hyvän tuloksen (noin 520 000 euroa talousarviota paremman). Osaltaan hyvä tulos johtuu siitä, että vanhoja toimintatapoja on rohkeasti kyseenalaistettu ja saatu aikaan taloudellisempaa toimintaa.

Työterveys Aalto on mukana kehittämisprojektissa, jossa kokeillaan viherseinän vaikutusta sisäilmaongelmiin. Lautakunta toteaa tyytyväisyydellä, että ainakin ensimmäiset kokemukset ovat erittäin rohkaisevia. Liikelaitoksen

henkilökunnalta huonosta sisäilmasta tulleet valitukset ovat vähentyneet huomattavasti. Kokeilua on laajennettu myös muihin kaupungin kiinteistöihin.

Työterveys Aalto liikelaitoksen tavoitteet ja niiden toteutuminen on esitetty Tilinpäätös 2013 kirjan sivulla 91. Liikelaitoksen tavoitteet ovat toteutuneet.

ALTEK ALUETEKNIikka LIKELAITOS

Altek aluetekniikka liikelaitos on ollut tiukan kulukuurin kohteena. Myös sen asema palvelun tuottajana on muuttunut, kun ensimmäiset alueet on avattu kilpailulle. Liikelaitoksen ensimmäiset omat kokemukset olivat sen suuntaisia, että kaupunki saa palvelut halvemmalla yksityiseltä palveluntuottajalta. Jatkossa tämä asettaa Altekille tiukan haasteen. Henkilökunnan kokonaismäärä on saatava vastaamaan tasoa, jossa voidaan tehdä menestyviä tarjouksia. Sairastavuus on suhteellisesti erittäin korkealla tasolla, mikä vaikeuttaa toiminnan tehostamista.

Liikelaitokselle asetetut tavoitteet toteutuivat. Voidaan tietysti kysyä, olivatko tavoitteet riittävän haastavia. Toisaalla tässä kertomuksessa (kappale 5.2. sivu 22) käsitellään laajemmin tavoitteiden asettamista ja tavoitteille asetettavia vaatimuksia.

TAVOITTEET JA NIIDEN TOTEUTUMINEN MUISSA LIKELAITOKSISSA

Edellä olevien liikelaitosten lisäksi tarkastuslautakunta on tutustunut valtuuston muille liikelaitoksille asettamiin tavoitteisiin ja niiden toteutumiseen.

Tilapalvelu liikelaitos: Tavoitteet ovat Tilinpäätös 2013 kirjan sivulla 91. Tavoitteet 2 ja 3 ovat selvästi mitattavia ja ne toteutuivat. Sen sijaan tavoitteet 1 ja 4 on asetettu niin, että niiden toteutumista ei voi mitata.

Talouskeskus liikelaitos: Tavoitteet ovat sivuilla 91 – 92. Kolmesta tavoitteesta vain yksi (ostolaskujen hinnoittelu) toteutui.

Kylän Kattaus liikelaitos: Tavoitteet ovat sivuilla 92 – 93. Ensimmäinen tavoite (toiminnan tehostaminen) toteutui, toiseen (asiakastytyväisyys) ei ole löytynyt vastausta.

TYTÄRYHTIÖT

Tytäryhtiöistä lautakunta arvioi tarkastusvuonna Jyväskylän Energia osakeyhtiötä, Jyväskylän Vuokra - Asunnot osakeyhtiötä, Total Kiinteistöpalvelut osakeyhtiötä ja Jyväskylän Jäähalli osakeyhtiötä.

JYVÄSKYLÄN ENERGIA OY

Jyväskylän Energia Oy on taloudellisesti merkittävin kaupunkikonsernin yhtiöistä. Yhtiö toimii erittäin kilpaillulla ja toisaalta hyvin säädellyllä toimialueella. Energiamarkkinoilla on tapahtunut merkittäviä muutoksia viime vuosina ja se on osaltaan vaikeuttanut yhtiön toimintaa. Yhtiölle oli asetettu kaksi tavoitetta vuodelle 2013. Ensimmäinen oli ”yhtiön tulee toimia pitkällä aikavälillä taloudellisesti kannattavasti”. Yhtiö teki viime vuonna tappiota 11,4 ME. Yksi tappiollinen vuosi ei siten kaada tavoitetta, mutta antaa tietysti aihetta huoleen. Kaupunki teki merkittävän myönnytyksen yhtiölle, kun kaupunginvaltuusto muutti yhden yli 50 ME:n lainan sijoitukseksi sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Toisaalta Jyväskylän Energia tuloutti kaupungille korkotuloja 16,3 ME.

Toiseksi tavoitteeksi oli asetettu kaukolämmön hinnan pitäminen suurten kaupunkien hintatason keskiarvossa. Tämä tavoite toteutui. Kaukolämmön hinnoittelussa onkin tärkeää seurata markkinoiden kehitystä, koska hinnan noustessa kovin paljon, alkavat muut lämmitysmuodot nostaa osuuttaan.

JYVÄSKYLÄN VUOKRA-ASUNNOT OY

Yhtiö on hyvin hoidettu. Markkinatilanne on yhtiön kannalta hyvä, sillä Jyväskylän kaltaisessa kasvukeskuksessa asukkaita riittää. Haasteena on säilyttää täyttöaste kilpailukykyisellä tasolla. Yhtiöllä on paljon vanhaa rakennuskantaa ns. väärissä paikoissa ja väärän kokoisia asuntoja (suuria perheasuntoja). Positiivista on, että on saatu vapautuksia Arava myyntirajoitteista ja tätä

kautta pikkuhiljaa päästään eroon vanhasta ARA - kannasta ja voidaan rakentaa uusia, oikean kokoisia asuntoja tilalle.

Yhtiön merkittävimmät hankkeet ovat nyt entisellä Palokunnanmäellä ja Kylmänorossa. Palokunnanmäelle tulee ensimmäisessä vaiheessa tänä vuonna 74 asuntoa ja Kylmänoroon 20 asuntoa.

Yhtiölle asetetut tavoitteet ovat Tilinpäätös 2013 kirjan sivulla 95. Tavoitteet ovat toteutuneet.

Toiseen tavoitteeseen ("yhtiön tulee toimia yhteistyössä kaupungin sosiaalitoimen kanssa palveluasumisen suunnittelussa ja toteutuksessa") liittyen tarkastuslautakunta toteaa ilolla, että yhtiölle on annettu mahdollisuus rakentaa kaupungin omaan käyttöön tulevia yhteishyödyllisen käytön asuntoja. Näistä esimerkkinä ovat uusi Päiväharju Kortepohjassa (valmistui 2012) ja vuoden 2014 puolella saadut merkittävät ARA:n investointituet sosiaalitoimen käyttöön tuleviin kohteisiin.

Tarkastuslautakunta toteaa myönteisenä kehityksenä, että JVA on ainoana kaupungin yhtiöistä pystynyt vähentämään kokonaisvelkaantumistaan.

TOTAL KIINTEISTÖPALVELUT OY

Tappiollinen rakennustoiminta on saatu erotettua erilliseen yhtiöön. Korjausrakentamisen alasajo toteutetaan loppuun vuoden 2014 aikana.

Uudet palvelut (erityisesti turvapalvelut) antavat yhtiölle mahdollisuuden etsiä kasvua. On tärkeää tarkastella kaikkia toimialoja erikseen, että nähdään, mikä toiminta on yhtiön kannalta kannattavaa.

Yhtiölle asetetut tavoitteet ovat Tilinpäätös 2013 kirjan sivulla 97. Ensimmäinen tavoite (talous kunnossa pitkällä aikavälillä) on toteutunut. Ulkoisen liikevaihdon kasvu oli 16 prosenttia (tavoite 20 %), joten se ei toteutunut.

JYVÄSKYLÄN JÄÄHALLI OY

Tarkastuslautakunta teki arviointikäynnin Jyväskylän Jäähalli osakeyhtiöön. Yhtiössä on kolme osakasta, kaupungin lisäksi Jykes - Kiinteistöt Oy ja JYP Jyväskylä Oy.

Tarkastuslautakunta kiittää, että yhtiössä on hyvällä tavalla kiinnitetty huomiota jäähallin energiakustannusten pienentämiseen. Yhtiö on näillä järjestelyillä onnistunut kerryttämään vuosittain tuhansien eurojen säästöt. Tarkastuslautakunta toivoo, että yhtiö kartoittaa mahdollisuudet rakenteiden lisäeristämiseen ja toteuttaa toimenpiteet, jotka ovat taloudellisesti kannattavia pitkällä aikavälillä.

Käynnin yhteydessä keskusteltiin jäähallin käytön tehostamisesta touko-elokuussa varsinaisen jääkenttäkauden ulkopuolella. Voisiko hallia markkinoida enemmän ulkopuolisille ?

Käynnin jälkeen tuli tietoon, että Länsi-Suomessa tavoitellaan jäähallille ulkomaisia käyttäjiä kesälle.

Tarkastuslautakunta kysyy, voitaisiinko jäähallin kesäajan käyttöä lisätä myymällä sitä ulkopuolisille ?

TAVOITTEET JA NIIDEN TOTEUTUMINEN MUISSA TYTÄRYHTIÖISSÄ JA PAVILJONKISÄÄTIÖSSÄ

Edellä olevien lisäksi tarkastuslautakunta on tutustunut valtuuston muille tytäryhtiöille asettamiin tavoitteisiin ja niiden toteutumiseen.

Jyväskylän Ammattikorkeakoulu Oy. Tavoitteet ovat Tilinpäätös 2013 kirjan sivulla 96. Tavoitteet ovat toteutuneet.

Education Facilities Oy. Tavoitteet ovat sivulla 96. Tavoitteet toteutuivat.

JYKES Oy. Tavoitteet ovat sivuilla 96 - 97. Kolmesta tavoitteesta toteutui yksi, yritysten osallistuminen kasvu-, kehittämis- ja kansainvälistymisohjelmiin (osallistui 518, tavoite oli 300). Sen sijaan tavoitteet, jotka koskivat perustettujen yritysten määrää (tavoite oli 900 uutta yritystä, toteutui 848) ja Jykesin palvelujen käyttöä (tavoite oli, että 1 100 yritystä käyttää palveluja, toteutui 1 030) eivät toteutuneet.

JYKES – Kiinteistöt Oy. Tavoitteet ovat sivulla 97. Tavoitteet on asetettu pitemmälle ajalle.

Jyvä – Parkki Oy. Tavoite on sivulla 96. Tavoite toteutui.

Paviljonkisäätiö. Tavoitteet ovat sivuilla 97 - 98. Tavoitteet ovat toteutuneet.

MUITA HAVAINTOJA

INVESTOINTIHANKKEIDEN JA VUOKRAHANKKEIDEN KÄSITTELY LUOTTAMUS- HENKILÖELIMISSÄ

Kaupunki toteuttaa mittavan investointiohjelman vuosittain. Hallintosäännön mukaan talonrakennusinvestoinnin hankesuunnitelma tulee käsitellä kaupunkirakennelautakunnassa, jos hankkeen kokonaisarvo on alle 5 ME, kaupunginhallituksessa, jos hankkeen kokonaisarvo on 5 -10 ME ja kaupunginvaltuustossa, jos hankkeen kokonaisarvo on yli 10 ME.

Kaupunginreviisori on omassa selvityksessään todennut, että Jyväskylässä on omaksuttu käytäntö, jossa vuokrahankkeet käsitellään eri tavalla. Ne käsitellään vain Tilapalvelun johtokunnassa ja asianomaisessa lautakunnassa. Tälle poikkeavalle menettelylle on vaikea löytää perustetta, koska kaupunki kuitenkin lopulta maksaa hankkeen pääomavuokran muodossa.

Tarkastuslautakunta esittää, että jatkossa investointi- ja vuokrahankkeet käsitellään hallintosäännön mukaisessa järjestyksessä. Ratkaisevaa tulee olla hankkeen kokonaiskustannus, ei sen toteuttamistapa.

TAVOITTEIDEN ASETTAMINEN

Jo edellinen tarkastuslautakunta kiinnitti useamman kerran huomiota valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden valmisteluun. Vaikka parannusta on tapahtunut, on vieläkin tavoitteen nimellä paljon sellaista, joka ei täytä tavoitteen määrittelyä. Tavoitteen pitää olla konkreettinen, realistinen, olennainen toiminnan kannalta ja mitattava. Erityisesti tavoitteen mitattavuus tuntuu tuottavan jatkuvasti ongelmia valmistelusta vastaaville.

Seuraavassa on muutama esimerkki vuodelle 2013 asetetuista tavoitteista:

”Yli 75-vuotiaista on vuoden aikana 3,8 % omaishoidon piirissä, 25 % kotihoidon piirissä ja ympärivuorokautisessa hoidossa on enintään 10 %.”

”Konserttien täyttötavoite on 90 % (vuonna 2012 tavoite 90 %).”

Edellä olevat tavoitteet ovat selkeitä, mitattavia ja olennaisia toiminnan kannalta. Lisäksi jälkimmäisessä on vielä vertailu edelliseen, jolloin se antaa lukijalle vielä vertailumahdollisuuden.

”Liikelaitoksen strategia toteutuu suunnitellusti.”

”Rakentamisen työohjelman toteuttaminen täysimääräisenä.”

”Talvihoitosopimuksen täyttäminen sovittuun laatuun.”

”Keski-Suomen pelastuslaitos toteuttaa yhteistyötä kuntien ja yhteistyöviranomaisten kanssa valmiussuunnittelussa, erilaisissa harjoituksissa ja erityis- ja häiriötilanteiden johtamistoiminnassa.”

Edellä olevat tavoitteet ovat sillä tavalla huonoja, että niiden toteutumista on lähes mahdoton todentaa. Lisäksi ne ovat osittain itsestään selviä.

Tavoite ei ole riittävä, jos tavoite on, että noudatetaan tehtyä suunnitelmaa tai strategiaa tai että pysytään talousarviossa tai tehdään yhteistyötä.

Tarkastuslautakunta esittää, että tavoitteiden tason parantamiseksi muutettaisiin niiden valmisteluprosessia.

Tällä hetkellä käytännössä tavoitteiden asettaminen tapahtuu niin, että lautakunnat, liikelaitokset ja yhtiöt asettavat itse tavoitteensa, kaupunginhallitus kokoaa ne yhteen, esittää valtuustolle ja sitten valtuusto vahvistaa ne. Valtuusto ei siis sinänsä aseta tavoitteita, niin kuin kuntalaki edellyttää, vaan hyväksyy jokaisen itse ehdottamat tavoitteet.

Lautakunta esittää, että kaupunginhallitus ottaisi tässä asiassa sille kuuluvan roolin eli tekisi oman esityksensä valtuustolle eikä vain kokoa yhteen muiden asettamia tavoitteita.

Erityisesti konsernin tytäryhtiöiden tavoitteet ovat varsin vaatimattomia. Kaikilla on tavoitteena toimia pitkällä aikavälillä kannattavasti, joka on tärkeä asia, mutta paljon muuta ei sitten olekaan. Tässä on selvä parantamisen paikka.

Lisäksi tarkastuslautakunta kysyy, miksi konsernihallinnolle ei ole asetettu yhtään valtuustoon nähden sitovaa tavoitetta?

MUUTOSTEN SUUNNITTELU JA TOTEUTTAMINEN

Tarkastuslautakunta on todennut käyntiensä yhteydessä (Kyllön terveyskeskus, Palokan koulukeskus ja Työterveys Aalto), että parhaita tuloksia muutoksen toteuttamisessa saavutetaan silloin, kun henkilökunta saa itse osallistua muutoksen suunnitteluun, onpa kyseessä sitten uusien tilojen hankkiminen tai säästöjen etsiminen. Tämän hyvänä puolena on vielä se, että tällä tavalla tehtyihin päätöksiin henkilökunta myös sitoutuu selvästi paremmin kuin vain ylhäältä annettuihin ohjeisiin. Käytännössä on myös saavutettu kustannussäästöjä, kun henkilökunta on suunnitellut hankinnat.

PÄÄTÖSVALLAN DELEGOINTI

Sisäinen tarkastus on tutkinut laskujen hyväksymistä. Suurin määrä hyväksytyjä laskuja yhdellä viranhaltijalla oli 3200 laskua vuodessa. Kun tähän lisätään sairauspoissaolot, virkavapaat ja muut päätökset, niin yhdelle työntekijälle tulee paljon hyväksyttävää. Sisäisen valvonnan näkökulmasta on jo olemassa vaara, ehtiikö tällaista määrää käsittelevä työntekijä perehtyä jokaiseen asiaan riittävästi, pitäisikö harkita päätösvallan delegointia enemmän?

PROJEKTIT JA HANKKEET

Kaupunki on mukana lukuisissa projekteissa ja hankkeissa. Kaikissa tehdään varmasti hyvää työtä, mutta epäselväksi jää, saadaanko niistä jotain muutosta omiin toimintatapoihin.

Eräs ongelma tässä lienee, että hankkeiden vaikuttavuutta ei jälkepäin arvioida ulkopuolisen tahon toimesta. Niistä tehdään ehkä sisäinen arvio ja ne tarkastetaan talouden osalta, mutta ulkoista arviota ei tehdä.

Ulkoinen tarkastus toteuttaa vuoden 2014 aikana 1 - 2 hankkeen tai projektin ulkoisen tarkastuksen ja vaikuttavuusarvioinnin.

JYVÄSKYLÄN KAUPUNGIN LOGISTIikka

Tarkastuslautakunnalle on muodostunut käsitys, että Jyväskylän kaupungin organisaatiossa kenelläkään viranhaltijalla ei ole kokonaisvastuuta kaupungin logistisista toiminnoista. Eri palvelualueilla on omia vastuita (esim. koulu- ja laisten kuljetusten suunnittelu), mutta yhteistyö yli palvelualueiden rajojen voisi olla tehokkaampaa. Esimerkiksi vuonna 2014 ollaan kilpailuttamassa terveydenhuollon kuljetuksia, mutta varastointia ei oteta mukaan kilpailutukseen. Kaupungin omistama yhtiö on esittänyt suunnitelman, jolla varastointia voitaisiin tehostaa ja saavuttaa tällä merkittäviä kustannussäästöjä, mutta asia ei ole edennyt lainkaan. Olisi järkevää, että kilpailutus tehtäisiin koko kaupungin etu huomioon ottaen, eikä niin, että joku palvelualue voi jättäytyä pois kokonaisuudesta.

Lautakunta ehdottaa, että kaupungissa nimetään taho, jonka vastuulla ovat kokonaisuutena kaupungin kaikki logistiset toiminnot.

JOUKKOLIIKENTEN KILPAILUTUS

Tarkastuslautakuntaa on vaadittu ottamaan kantaa joukkoliikenteen kilpailutukseen ja sen pohjalta tehtyihin päätöksiin. Lautakunta on kuullut asiassa apulaiskaupunginjohtaja Timo Koivistoa. Lautakunta toteaa, että apulaiskaupunginjohtaja on toiminut hallintosäännön ja hankintalainsäädännön mukaisesti. Lopputuloksena saatu selkeä säästö joukkoliikenteen kustannuksissa on pääasia, vaikka asiassa on ilmennyt ennalta arvaamattomia käänteitä, joita ei kohtuudella voinut kukaan ennakoita. Kaupungin kannalta kaikki tärkeimmät tavoitteet ovat toteutuneet.

KAUPUNGIN TALOUSTILANNE

Alla olevassa taulukossa näkyy kaupungin talouden kehitys uuden kaupungin viiden ensimmäisen vuoden ajalta ja vertailulukuna muutos 2009 – 2013. Toimintakate on huonontunut koko ajan, tilikauden tulos on ollut tappiollinen viimeiset kolme vuotta. Kumulatiivista ylijäämää vielä on, mutta se on supistunut lähes 100 ME. Lainakanta per asukas on noussut 1,5 –kertaiseksi viidessä vuodessa.

TUNNUSLUVUT (MEUR)	2009	2010	2011	2012	2013	Muutos 2009-2013	
Toimintakate	-508	-528	-557	-584	-600	-92	-18,0 %
Vuosikate	27	40	15	6	34	7	-26,9 %
Tilikauden tulos	31	0	-25	-46	-38	-70	-223,0 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	32	0	-24	-46	-38	-70	-221,1 %
Kumulatiivinen ylijäämä	152	152	142	96	58	-93	-61,6 %
Kaupungin lainakanta	241	257	312	382	397	156	-64,5 %
Lainakanta/asukas (euroa)	1 862	1 962	2 364	2 862	2 948	1 086	58,3 %
Vuosikate/asukas (euroa)	208	302	112	47	255	46	-22,1 %
Vuosikate/Poistot ja arvonalent. %	74,1	100,3	37,7	12,1	47,1		
Vuosikate/Poistonalaiset invest. %	38,3	58,8	18,3	8,0	65,3		
Kassan riittävyys, päivää	9,7	0,8	3,3	1,2	1,8	-7,9	-81,4 %

Kaupungin tilinpäätös toteutui arvioitua parempana, mutta pitää muistaa, että tilikauden tulos on edelleen negatiivinen ja vähentää taseessa olevaa kumulatiivista ylijäämää. Verotulojen lisäys on kertaluontoinen erä ja se johtuu jaksoituksen muutoksesta.

Heikki Helin Helsingin kaupungin talouskeskuksesta on tehnyt tilinpäätösanalyysia 11 suurimman kaupungin alustavien tilinpäätösten pohjalta. Jyväskylä sijoittuu useimmissa vertailuluokissa huonoimpien kaupunkien joukkoon. Kaikkein huonoin tilanne on maksuvalmiudessa. Kassan riittävyys Jyväskylässä on vain vajaan kahden päivän laskuihin. Seuraavaksi huonoin on Kouvolaa (20 päivää) ja paras kassatilanne on Espoossa (157 päivää).

Talousjohdolta saadun selvityksen mukaan Jyväskylän tilanne on tietoinen valinta. Kassan hallinnassa on käytössä ns. nollakassaperiaate eli kassa halutaan pitää pienenä ja kassaan kertynyt raha sijoitetaan konsernitilille, jotta tarvittaisiin mahdollisimman vähän ulkopuolista rahaa. Kun näin menetellään, rahavarat eivät näy taseessa kassavarantona.

Jyväskylän asukkailla on kolmanneksi eniten velkaa per asukas (2 948 euroa/asukas). Eniten velkaa on Lahdessa (5 412 euroa/asukas) ja vähiten Espoossa (1 299 euroa/asukas). Tässä luvussa on mukana vain emokaupungin velat, ei koko konserni. Jos konsernilainat otetaan mukaan, Jyväskylässä on toiseksi eniten lainaa per asukas (7 961 euroa/asukas). Edellä on vain Vantaa (8 960 euroa/asukas).

Muistutuksena kuitenkin se, että suuret kaupungit järjestävät omat palvelunsa hyvin eri tavoilla, joten suora lukujen vertailu ei aina anna oikeaa kokonaiskuvaa.

Vuonna 2013 Jyväskylässä on suurista kaupungeista korkein veroprosentti yhdessä Kouvolan kanssa.

Jyväskylän kaupunki on nyt tehnyt kolmena peräkkäisenä vuonna tappiota, yhteensä 108,3 miljoonaa euroa. Kaupungin taseessa oleva talouden ylijäämä on lähes syöty. Pitää myös muistaa, että yhdeltä kannalta katsottuna ylijäämä on ollut laskennallista – se on syntynyt vanhojen kuntien vesilaitosten myynnistä Jyväskylän Energialle. Talouden suunta pitää saada muuttumaan.

Vuonna 2013 talouden kääntämiseksi parempaan on tehty selkeitä toimenpiteitä. Valtuusto päätti jo kesäkuussa, että veroprosentti vuodelle 2014 pidetään ennallaan. Kaupunginhallitus asetti taloustoimikunnan valmistelemaan toiminnassa ja taloudessa tarvittavia muutoksia. Syksyllä käynnistettiin ensimmäistä kertaa koko henkilöstöä koskevat YT-neuvottelut, jotka jatkuvat vuoden 2014 puolella, tavoitteena henkilöstömenojen kasvun saaminen hallintaan.

Tarkastuslautakunta on huolissaan kaupungin taloustilanteesta ja korostaa jokaisen esimiehen velvollisuutta sisäiseen valvontaan koko vuoden aikana, jotta taloudellisiin poikkeamiin pystytään puuttumaan mahdollisimman nopeasti.

VAKITUISEN HENKILÖKUNNAN MUUTOS

(luvut henkilöstökertomuksesta)

VAKITUISEN HENKILÖSTÖMÄÄRÄN KEHITYS 2009-2013

- vertailukelpoinen muutos

VAKITUISEN HENKILÖSTÖMÄÄRÄ (LKM)	TP 2009	TP 2010	TP 2011	TP 2012	TP 2013
Vertailukelpoinen muutos ed. vuoteen	52	75	144	66	3

PÄÄTTYNEET VAKITUISET PALVELUSSUHTEET

PÄÄTTYNEET VAKITUISET PALVELUSSUHTEET	2009	2010	2011	2012	2013
Eläkkeelle	149	149	172	171	185
Eronneet	121	115	127	161	148
Päätyneet palvelussuhteet	270	264	299	332	333

Vuonna 2009 Uudessa Jyväskylässä pantiin kolme erillistä organisaatiota yhteen ja oletuksena oli, että kokonaishenkilöstömäärä saadaan alenemaan.

Uuden kunnan ensimmäisen viiden vuoden aikana (2009 - 2013) on kaupungin palveluksesta poistunut 1 498 työntekijää (näistä 826 eläkkeelle). Laskennallisesti poistumaa ei ole pystytty hyödyntämään, sillä tällä ajanjaksoilla kaupungin vakituisen henkilökunnan määrä on lisääntynyt 340 henkilöä. (Tässä luvussa eivät ole mukana kaupungille vuonna 2011 siirtyneet terveyskeskuskuntayhtymien työntekijät). Tämä kehitys on saatava taittumaan.

Kaupungin kasvaessa noin tuhannen asukkaan vuosivauhdilla tarvitaan myös uusia työntekijöitä, mutta henkilöstömäärän kasvuvauhti ei voi olla noin nopea. Nyt YT-neuvotteluissa on otettu askel tavoiteltuun suuntaan, kun tavoitteeksi on asetettu eläkepoistuman osittainen hyödyntäminen.

Positiivista henkilöstökertomuksessa on sairauslomien väheneminen toisena vuonna peräkkäin ja sijaiskustannusten pieneneminen.

KOKONAISARVIO

Jyväskylän kaupungin talous jatkoi heikkenemistään vuonna 2013. Erityisesti sosiaali- ja terveystoimen menojen kasvu (5,3 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna) on edelleen liian suuri. Positiivista on, että luottamushenkilöelimet tekivät useita korjaaviin toimenpiteisiin tähtääviä päätöksiä (taloustoimikunnan asettaminen, veroprosenttipäätös ja YT-neuvottelut). Kuitenkin näiden vaikutukset tulevat näkyviin vasta viiveellä. Tärkeää on nyt pitää tiukka menokuri, jotta pysyttäisiin talousarviossa. Myös henkilöstömäärän kasvu tulee saada hallintaan YT – neuvotteluissa sovitulla tavalla.

Jyväskylän kaupungin työllisyystilanne on suurten kaupunkien huonoin. Tämän asian korjaamiseen tulee suunnata voimavaroja, koska se vaikuttaa suoraan kaupungin tulokertymään.

Kaupungin henkilöstömäärän kasvu näyttäisi taittuneen viime vuonna. Edelleen on kiinnitettävä huomiota siihen, että kaikki esimiehet noudattavat annettuja ohjeita uusien työntekijöiden rekrytoinnissa. Aina tulee ensin selvittää tehtävien uudelleen järjestelyn mahdollisuus ja sen jälkeen mahdollinen sisäinen täyttäminen. Positiivista on sairauslomien ja sijaisten käytön väheneminen.

Tärkeässä asemassa tulee olemaan myös johtamisjärjestelmän uudistaminen ja hallinnon uudelleen järjestäminen. Näillä on mahdollista saada aikaan pysyvää rakenteiden kevenemistä, jota on tavoiteltu koko uuden kunnan toiminnan ajan.

Maltillisten palkankorotusten vuoksi verotulojen kasvu jää lähivuosina vaatimattomaksi. Siksi erityistä huomiota on kiinnitettävä kaupungin menotalouteen. Muutoin tavoiteltua talouden tasapainoa ei pystytä saavuttamaan vuoden 2016 loppuun mennessä.

LIITE 1

TARKASTUSLAUTAKUNNAN JAOSTOT JA NIIDEN VASTUUALUEET

Jaosto 1, puheenjohtaja Jukka Juusela

Kaupunkirakennelautakunta ja sen alaiset Joukkoliikennejaosto ja Tiejasto
 Rakennus- ja ympäristölautakunta ja sen alainen Ympäristöterveysjaosto
 Altek aluetekniikka - liikelaitos
 Total Oy Ja Total korjausrakentaminen Oy
 Talouskeskus liikelaitos
 Merkittävimmät yhtiöt, paitsi Ammattikorkeakoulu Oy

ARVIOINTIKÄYNNIT

Kaupunkirakennepalvelut
 Kaavoitus ja KymppiR
 Liikenne- ja viheralueet
 Rakennus- ja ympäristölautakunta
 JVA OY
 Total Kiinteistöpalvelut Oy
 Altek aluetekniikka liikelaitos
 Apulaiskaupunginjohtaja Timo Koiviston kuuleminen

Jaosto 2, puheenjohtaja Tapani Mäki

Perusturvalautakunta ja sen alaiset Terveystenhuollon jaosto, Työllisyysjaosto ja Yksilöasiainjaosto
 Työterveys Aalto - liikelaitos
 Pelastuslaitos - liikelaitos
 SOVATEK - säätiö

ARVIOINTIKÄYNNIT

Aikuissosiaalityö
 Avosairaanhoidon ja terveyskeskussairaala
 Vanhus- ja vammaispalvelut
 Keski-Suomen Pelastuslaitos - liikelaitos
 Toimeentulotuki
 Lastensuojelu
 Työterveys Aalto

Jaosto 3, puheenjohtaja Antti Yli-Tainio

Sivistyslautakunta
 Kulttuuri- ja liikuntalautakunta
 Kylän kattaus - liikelaitos
 Tilapalvelu - liikelaitos
 Jyväskylän koulutuskuntayhtymä/lukioliikelaitos
 Jyväskylän Ammattikorkeakoulu Oy

ARVIOINTIKÄYNNIT

Kasvun ja oppimisen palvelut

Palokan koulukeskus

Liikunta- ja kulttuuripalvelut

Sisäilmaongelmat/Tilapalvelu

Nuorisopalvelut

Jyväskylä Sinfonia ja kulttuuripalvelut

Koppari - hanke

Jyväskylän Jäähalli Oy

Jyväskylässä 5. toukokuuta 2014

Raimo Kinnunen
tarkastuslakimiehen
puheenjohtaja

Juha Suonperä

Ene Elgland

Caius Forsberg

Kaija Haapsalo

Jukka Juusela

Johanna Karjula

Aila Kruus

Heli Kupari

Miguel López

Aja Sahlberg

Ari Saxberg

Antti Yli-Tainio

Paavo Pitkänen
saupunginrevisori

Jyväskylän kaupunki